

REGULAMINU

I EDYCJI KONKURSU HISTORYCZNEGO
„Od rozbiorów do Niepodległej” 2025/2026

§1

Postanowienia ogólne

I Edycja Konkursu Historycznego „Od Rozbiorów do Niepodległej” ma na celu przybliżenie historii naszego kraju, zwrócenie uwagi na procesy dziejowe i sylwetki bohaterów, którzy wywarli istotny wpływ na zmiany zachodzące w Polsce w okresie od rozbiorów do odzyskania niepodległości. Uczestnicy szczegółowo zgłębią wiedzę historyczną obejmującą okres od 1772 do 1918 roku, poznają biogramy postaci, których działania znacząco wpłynęły na podtrzymanie polskiej kultury, języka i nauki, a także przyczyniły się do nagłośnienia sprawy polskiej na arenie międzynarodowej.

Cele konkursu:

- Kształtowanie świadomości narodowej młodzieży.
- Zwrócenie uwagi uczestników na problematykę niepodległości państwa.
- Pogłębienie wiedzy na temat wydarzeń historycznych z lat 1772 – 1918.
- Przybliżenie sylwetek osób zaangażowanych w walkę o wolność i niezależność kraju.
- Ukazanie doświadczeń historycznych narodu polskiego - ich wpływu na budowanie własnego systemu wartości i kształtowanie postaw kolejnych pokoleń.
- Zachęcanie młodzieży do pogłębiania wiedzy oraz wnikania w istotę procesów historycznych.
- Rozwijanie umiejętności pracy uczniów z różnorodnymi źródłami historycznymi i literackimi.
- Rozwijanie myślenia historycznego o charakterze przyczynowo skutkowym.
- Rozwój kompetencji emocjonalno-społecznych.

§ 2

Organizatorzy, Komisji Konkursowa

Organizatorami konkursu są:

- XIV Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Krakowie, ul. Chełmońskiego 24.
- Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, ul. Podchorążych 2.

W skład Komisji Konkursowej wchodzi:

- 3 dyplomowanych nauczycieli historii z XIV Liceum Ogólnokształcącego.
- 3 przedstawicieli naukowych Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej.

§ 3

Patroni konkursu

Patronat honorowy nad konkursem objęli:

- Małopolski Kurator Oświaty
- Marszałek Województwa Małopolskiego
- Prezydent Miasta Krakowa
- Młodzieżowa Rada Miasta Krakowa.

§ 4

Uczestnicy konkursu

1. Konkurs przeznaczony jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu województwa małopolskiego.
2. Udział w konkursie jest dobrowolny i bezpłatny.
3. Szkoła w której uczniowie zgłosili chęć udziału w Konkursie, przekazuje prace uczestników do I etapu (wraz z dokumentacją opisaną w punkcie 6) organizatorom konkursu.
4. Uczestnik przystępując do Konkursu zobowiązuje się do akceptacji niniejszego regulaminu oraz wyraża zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych do celów związanych z organizacją i przebiegiem Konkursu.
5. Uczestnik Konkursu ma prawo do:
 - a. otrzymania pełnej informacji o uzyskanych wynikach w poszczególnych etapach,
 - b. uzyskania informacji o harmonogramie, tematyce, zasadach przeprowadzania eliminacji na poszczególnych etapach.
6. Skuteczne zgłoszenie prac do Konkursu musi zawierać:
 - a. wypełniony i podpisany przez dyrektora szkoły Załącznik nr 1 do Regulaminu Konkursu - Karta Zgłoszenia;
 - b. wypełniony i podpisany własnoręcznie przez pełnoletniego ucznia lub w przypadku ucznia niepełnoletniego jego rodzica/opiekuna prawnego Załącznik nr 2 do Regulaminu Konkursu – Zgoda Rodziców lub prawnych Opiekunów na uczestniczenie dziecka w Konkursie;
 - c. wypełniony i podpisany własnoręcznie przez pełnoletniego ucznia lub rodzica/opiekuna prawnego ucznia niepełnoletniego, Załącznik nr 3 do Regulaminu Konkursu - Oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie;
 - d. wypełniony i podpisany własnoręcznie przez ucznia, Załącznik nr 4 do Regulaminu Konkursu - Oświadczenie o samodzielnym przygotowaniu pracy pisemnej.

§ 5

Organizacja konkursu

1. Konkurs ma charakter indywidualny.
2. Konkurs składa się z trzech etapów:

I ETAP - PRACA PISEMNA

- a. I etap - zadaniem uczestnika jest napisanie pracy - rozprawy historycznej . Zakres tematyczny obejmować będzie podstawę programową w zakresie rozszerzonym oraz wiedzę ze wskazanych przez Komisję Konkursową 3 lektur (historia państwa polskiego od roku 1772 do 1918);
- b. specyfikacja pracy – ilość do 5 stron A4, czcionka Times New Roman, wielkość 12, odstęp 1,5; tekst obustronnie wyjustowany. Praca powinna zawierać bibliografię (od 5 do 10 pozycji maksymalnie). Bibliografia stanowi osobny załącznik (poza wspomnianymi pięcioma stronami);
- c. prace konkursowe muszą być pracami napisanymi samodzielnie, nigdzie wcześniej niepublikowanymi, nie będącymi przedmiotem innego konkursu oraz nieobciążone żadnymi roszczeniami i innymi prawami osób trzecich;
- d. oceny prac w szkołach dokonuje komisja powołana przez Dyrektora danej jednostki (dwóch nauczycieli – uczących historii, bądź języka polskiego);
- e. do kolejnego etapu szkoła zgłasza osoby, które za pracę otrzymały ocenę celującą lub bardzo dobrą – w terminie określonym w harmonogramie. Szkoła przesyła zeskanowane prace oraz wymagane załączniki na adres mailowy organizatora historianiepodleglej@xiv-lo.krakow.pl.

II ETAP - TEST WIEDZY

- a. II etap odbywa się w XIV Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie przy ulicy Chelmońskiego 24, szczegółowe informacje zostaną przesłane drogą mailową do szkół uczniów zakwalifikowanych;
- b. pytania testowe będą obejmowały taki sam zakres wiedzy jak w I etapie: historia Polski w przedziale czasowym od rozbiorów do odzyskania niepodległości (1772-1918) w oparciu o podstawę programową w zakresie rozszerzonym oraz wiedzę ze wskazanych przez Komisję Konkursową 3 lektur;

- c. test złożony będzie z pytań zamkniętych, otwartych, zadań sprawdzających umiejętności interpretacji materiałów źródłowych (ikonografia, dane statystyczne, mapy, teksty źródłowe itp.);
- d. czas trwania testu to 60 minut, w trakcie którego niedozwolone jest korzystanie z jakichkolwiek pomocy naukowych lub narzędzi teleinformatycznych;
- e. testy, po zakodowaniu, będą oceniane przez Komisję Konkursową, która sporządzi protokół przebiegu Konkursu;
- f. wyniki będą ogłoszone uczestnikom zgodnie z terminarzem konkursu przez Komisję Konkursową na stronie XIV Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Krakowie oraz Instytutu Historii i Archiwistyki UKEN w Krakowie w stosownej zakładce;
- g. do III etapu zostanie zakwalifikowanych 15 najlepszych uczestników.

III ETAP

- a. III etap odbywa się w budynku Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, przy ul. Podchorążych 2, szczegółowe informacje zostaną przesłane drogą mailową do szkół uczniów zakwalifikowanych do finału;
- b. ostatni etap ma formę quizu wiedzy historycznej z zakresu historii Polski w przedziale czasowym od rozbiorów do odzyskania niepodległości (1772-1918). Zakres tematyczny obejmować będzie podstawę programową w zakresie rozszerzonym, 3 lektur obowiązujących w poprzednich etapach oraz kolejnych 3 lektur wskazanych przez Komisję Konkursową.

ZASADY QUIZU WIEDZY HISTORYCZNEJ

Składa się on z trzech rund:

Runda I: Przed przystąpieniem do rundy I uczestnicy losują miejsca. Każdy z 15 uczestników otrzymuje dwa pytania i dwie szanse na udzielenie poprawnej odpowiedzi. Poprawna odpowiedź na przynajmniej jedno pytanie pozwala przejść do kolejnego etapu. W tej rundzie pytania zadaje Prowadzący.

Runda II: Każdy uczestnik rundy II zachowuje szanse z rundy I. Musi posiadać przynajmniej jedną szansę na odpowiedź. Na tym etapie quizu finaliści nie otrzymują dodatkowych szans. Pytania zadaje prowadzący osobie na stanowisku pierwszym (chyba, że ten odpadł w I etapie). W przypadku nie udzielania poprawnej odpowiedzi pytania są kierowane do kolejnych uczestników do momentu udzielenia poprawnej odpowiedzi. Uczestnik, który udzielił poprawnej odpowiedzi, wyznacza kolejnego odpowiadającego według uznania. Jeżeli wyznaczona osoba, odpowie na pytanie, przejmuje prawo do wskazania kolejnych odpowiadających. Rywalizacja w rundzie II kończy się, gdy zostanie 3 zawodników.

Runda III: Rozgrywka odbywa się między 3 uczestnikami, którzy otrzymują dwie nowe szanse na udzielenie prawidłowej odpowiedzi.

W rundzie III uczestnicy odpowiadają zgodnie z zasadą „kto pierwszy ten lepszy”. Uczestnik, który udzielił poprawnej odpowiedzi wskazuje kolejną osobę. Zawodnicy rywalizują do momentu, gdy w finale zostanie tylko jedna osoba.

SPOSÓB PRZEPROWADZENIA QUIZU:

- Pytania obejmują zarówno wiedzę ogólną i szczegółową z wybranego okresu (1772-1918).
- Jeżeli żaden z graczy w rundzie III nie zgłosi się do odpowiedzi w ciągu określonego czasu (10 sekund) Prowadzący zadaje kolejne pytanie.
- Na wszystkich etapach uczestnicy mają 20 sekund na udzielenie odpowiedzi.
- Zwycięzcą jest uczeń, który udzielił najwięcej poprawnych odpowiedzi w drodze eliminacji w poszczególnych rundach

§ 6

Tematy prac konkursowych, literatura, wykłady

1. Uczniowie przygotowują od października 2025 r. do listopada 2025 r. rozprawę historyczną na jeden wybrany temat spośród zaproponowanych przez Komisję Konkursową.

Tematy do wyboru:

- 1) Czy polskie powstania narodowe miały sens? Zajmij stanowisko, podaj argumenty na poparcie swojej tezy odwołując się do 3 wybranych powstań narodowowyzwoleńczych w okresie historycznym od 1772 do 1918 roku.
- 2) Legiony Polskie we Włoszech to wyraz nadziei na odzyskanie niepodległości, czy raczej narzędzie w rękach Napoleona? Ustosunkowując się do wybranej tezy, odwołaj się do argumentów politycznych, społecznych i kulturowych.
- 3) Ideały Tadeusza Kościuszki - realistyczny plan czy utopia w warunkach XVIII wieku? Przy wybranej tezie, uwzględnij cele i skutki działań podejmowanych przez wskazaną postać historyczną.

2. Literatura obowiązkowa:

- podstawa programowa w zakresie rozszerzonym w obowiązującym przedziale czasowym (1772-1918).
- Skowronek J., *"Legiony polskie we Włoszech"*, 1985 r.
- Zahorski A., *"Naczelnik w sukmanie"*, Kraków 1990 r.
- Zajewski W., *"Powstanie listopadowe 1830-1831"*, Warszawa 1998 r.

3. Proponowane wykłady:

W trakcie przygotowań do Konkursu, uczniowie będą mogli wziąć udział w 2 wykładach/konwersatoriach przeprowadzonych w formie zdalnej przez pracowników naukowych Instytutu Historii i Archiwistyki UKEN w Krakowie.

Spotkania te przybliżą problematykę i zagadnienia historii państwa polskiego w latach 1772-1918. Terminarz wykładów podany będzie na stronach internetowych Organizatorów: XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Krakowie i Instytutu Historii i Archiwistyki UKEN w Krakowie w terminie do 31 października 2025 r.

§ 7

Warunki udziału w konkursie

1. Warunkiem udziału ucznia w konkursie jest uzupełnienie *Formularza zgłoszeniowego do Konkursu* podpisanego własnoręcznie przez pełnoletniego ucznia lub w przypadku ucznia niepełnoletniego – przez jego rodzica/prawnego opiekuna, a także *Oświadczenia dotyczącego przetwarzania danych osobowych, wizerunku i zapoznania się z klauzulą informacyjną*, podpisanego własnoręcznie przez pełnoletniego ucznia lub rodzica/opiekuna prawnego ucznia niepełnoletniego.
2. Zgłoszenie pracy konkursowej jest równoznaczne z akceptacją niniejszego Regulaminu i zobowiązaniem do jego przestrzegania.
3. Szkoła przesyła skan wymienionych w §5 pkt.6 dokumentów uczestników, zakwalifikowanych do II etapu na adres mailowy organizatora historianiepodleglej@xiv-lo.krakow.pl.

§ 8

Harmonogram konkursu

Lp.	Zadanie	Termin
1.	Szkoły otrzymują informację o konkursie wraz z regulaminem, harmonogramem, załącznikami i literaturą.	do 17 października 2025 r.
2.	Przygotowanie i ocena prac I etapu	październik - listopad 2025 r.
3.	Przesłanie przez szkolne komisje zwycięskich prac oraz wymaganych regulaminem załączników.	do 24 listopada 2025 r.
4.	Opublikowanie listy osób, zakwalifikowanych do kolejnego etapu.	28 listopada 2025 r.

5.	Test wiedzy w XIV Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Krakowie	15 grudnia 2025 r.
6.	Opublikowanie listy 15 osób, zakwalifikowanych do finału.	09 stycznia 2026 r.
7.	Finał konkursu w budynku Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	24 marca 2026 r.
8.	Uroczyste wręczenie indeksu Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej	11 maja 2026 r.

§ 9

Nagrody

Trzech finalistów otrzymuje indeksy na kierunki humanistyczne i społeczne Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Nagrody dodatkowe ufundowane będą przez: Marszałka Województwa Małopolskiego, Prezydenta Miasta Krakowa, Radę Dzielnicy IV Miasta Krakowa, Dyrektora XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Krakowie.

§ 10

Gala finałowa

1. Ogłoszenie wyników Konkursu nastąpi 24 marca 2026 r.
2. Uroczysta gala wręczenia nagród, odbędzie się 11 maja 2026 r. na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (szczegółowe informacje zostaną zamieszczone na stronie internetowej Organizatora oraz przesłane drogą poczty elektronicznej do szkół biorących udział w Konkursie)

§ 11

Postanowienia końcowe

1. Regulamin jest jedynym dokumentem określającym zasady Konkursu.
2. Sprawy nieuregulowane niniejszym Regulaminem rozstrzygają Organizatorzy.
3. Regulamin jest dostępny na stronach internetowych Organizatorów.

4. Wszelkie informacje dotyczące przebiegu Konkursu, zaplanowanych wykładów zamieszczane będą na stronie internetowej Organizatorów oraz mediach społecznościowych XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Krakowie i Instytutu Historii i Archiwistyki UKEN w Krakowie.
5. Dodatkowe informacje o Konkursie można uzyskać drogą mailową lub telefoniczną:

e-mail: historianiepodleglej@xiv-lo.krakow.pl

tel. 12 637 46 74

Osoby udzielające informacji w XIV Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie:

mgr Grzegorz Dadał,

mgr Anna Długosz,

mgr Radosław Gałczyński.

Załącznik Nr 1 - Karta Zgłoszenia

Załącznik Nr 2 - Zgoda Rodziców lub prawnych Opiekunów na uczestniczenie dziecka w Konkursie

Załącznik Nr 3 - Oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych i wykorzystanie wizerunku i zapoznaniu się z klauzulą informacyjną

Załącznik Nr 4 - Oświadczenie o samodzielnym przygotowaniu pracy pisemnej